

Pillanatsfelvételek a könyvhétről

1996.06.03

Ha valaki a mostani Váci utcán végigmegy, csodálkozhat, ha a könyvsátrakkal teli Vörösmarty térre ér. Ha valaki végigmegy a mostani Váci utcán, joggal hiheti, hogy a hortobágyi kilenclyukú hídnál fog landolni vagy egy Eiffel-torony nagyságú Chanel-kölnisüveghez érkezik. Ha túljut az ember a matyóbabák forгатagán és a parfümériák hívogató illatárján, s végül eljut a Vörösmarty térre, ott valóban egy könyvünnepebe csöppen. Még ha olyan is, mint nálunk minden: szeplő itt meg ott. Olvasó és író intim egymásra találásának elidegenítő effektusaként kompresszoros épületmosás dübörög, a pincéverseny győztesei belihognak a tálcákkal, a színpadon valamelyik rock-banda próbál decibelben túltenni a kompresszoron. Még szerencse, hogy Lukáts Andor és Vámos Miklós kitalálta szombat délutánra a félóra „csendkiáltást”, amit ki-ki ízlésének megfelelően hasznosíthatott.

Kardos G. György morog: „Ha nem lenne csendrendelet, szebben írnék”. Éppen Pető Ivánnak dedikál, s halkán meséli: „Az ötvenes években a börtönőrök káromkodtak mint a nyavalya, hogyan szólítsák a rabot, hiszen az egyik nap rab, a másik nap miniszter...” Mire Pető: „Jó, majd a börtönben emlékezni fogok arra, amit mondtál, s közben olvasgatni fogom a művedet”.

Az Angliában élő Czigány Lóránt irodalomtörténész épp leroskad egy kempingszékre. „Jellegtelen a mostani könyvhét – dohogja –, tavaly már az első napon tudtam, mit kell megvennem. És ezek a vásári mellékhatások! Kérem, bereped a fejem!” Bíró Yvette viszonylag jól bírja a gyűródést. Két könyve is megjelent a könyvhétre, és örül tanítványa, Iványi Marcell cannes-i díjának is. „Nekem kis szerepem van a díjban – mondja. – Az ő tehetségét és munkáját méltányolták. Ha az emberekhez nem iskolás módon közelítünk, ki lehet provokálni az eltemetett ötleteket, gondolatokat”. Bíró Yvette éppen Szarajevóba készül filmkurzust tartani, utána Párizsba repül, mert elfogadták egyik forgatókönyvét egy francia–portugál koprodukcióhoz.

Eörsi Istvánt kérdezném, de ő hevesen elutasít: „Hogyisne, hogy megússzák a kritikát! Hogy egy nyamvadt nyilatkozattal letudjanak!” Nem értem, miért cvíder. A Pesti Szalon nemcsak a frissen megjelent válogatott publicisztikáit, Az ötlábú báránnyt állítja ki, hanem a korábbi novelláskötetét is. Kőrössi P. József szerint ez jó ötlet volt, mert az emberek a tavalyi áron árusított könyvet viszik, mint a cukrot. A Pesti Szalon kiadványai közül kelendőek a fiatalabbak – Háy János, Kemény István – művei. A kiadó támogatója, a Kereskedelmi és Hitel Bank épületében tartotta szokásos évi fogadását. A tárlókon a megjelent könyvek, a tálcákon rengeteg szendvics. A fogadás végére csak a szendvicsekből maradt.

Turán Róbert – stílusosan – a Városligetben mutatta be Ide figyelj, folyadék című „édesvízi” drámakönyvét. A közönség egy tengeralattjáró szerkezetével és a Radetzky-mars klezmer változatával is megismerkedhetett a bemutatón. Turán könyvét Kőbányai János árulja a Vörösmarty téren, a Múlt és Jövő sátrában. Két standdal arrébb Püskiék. A magyar könyvkiadás doyenje, Püski Sándor reggeltől estig jelen van, és bírja a tempót. „Nagyon nagy siker Szabó Dezső életrajza – hallom tőle. – De László Gyula is, akinek első könyvét én adtam ki negyvennégyben”.

Az egyik legfiatalabb kiadó, a Seneca Temesi Ferenc sikerének örülhet. A cserépfalvisok szerint jól fogy Heller Ágnes és Bíró Yvette kötete, Szerb Antalról nem is szólva. Az osirises

Gyurgyák János dicséri a közönség ízlését, náluk a Kosztolányi-levelezés és Arthur Koestler életrajza a favorit.

Nézem a teret. Az emberek tapogatják a könyveket, félve érnek hozzájuk. Merthogy hátoldaluk is van, ott látható a borsos ár. „Pedig a könyv még mindig olcsó – állítja Orbán György a Balassi Kiadótól. – Biztos, hogy tovább emelkednek az árak”. Csevegünk Zentay Péter Lászlóval, az MKKE főtitkárával, aki bizakodó és szkeptikus – így együtt. „Itt a téren világosan látható az elmúlt öt-hat év könyvkiadásának története – mondja. – Ma csak azok a kiadók vannak jelen, amelyek túléltek az eddigi traumákat. Más kérdés – teszi hozzá –, hogy mit hoz a jövő”.

Teljesen felszabadult embert csupán egyet láttam a téren. Másfél éves volt, japán, és egy szürke galambot kergetett.

V. Bálint Éva